

UMMÆLI

Atlas til heim og skúla hvessir vitið

Mánadagin 17. november gevur Nám út nýtt føroyskt heimsatlas. Útgávan, sum hevur verið ávegis í fleiri ár, kallast Atlas til heim og skúla. Hon fer at avloysa 20 ára gamla Heimsatlasíð, sum helst er kendast fyri málsligu linjuna, sum fekk so ilt í mangan føroying.

Vit hava sitið og blaðað í atlasinum seinastu dagarnar saman við børnunum, sum eru 11 og 17. Okkum dámar sera væl bygnaðin og ymsu kortini, ikki minst tí at fremstu síðurnar við frágreiðingum um ymsu sløgin av kortum gevur eina góða fatan av, hvat kortini og talvurnar kunnu brúkast til.

Nýggja heimsatlasíð hevur fleiri nýggj kort av Føroyum, sum Føroya Dátusavn hevur teknað. Hini kortini eru øll frá kenda kortútgevaranum Collins í hegnisligari týðing hjá Erlu Olsen. Tað er ein fragd at blaða seg út í heim við útgangsstøði í Føroyum. Fyrst til okkara nærmastu grannar í útnorði, síðani til hini Norðurlondini, Evropa og víðari heilt til Ný Sælands, sum liggur hinumegin jørðina frá okkum.

Á baksíðuni stendur, at Atlas til heim og skúla hvessir forvitnið.

Hesum eri eg samd í, vildi eisini sagt, at tað hvessir vitið.

Meira enn eitt atlas

Umframt øll vanligu kortini, politisk, hæddar, o.s.fr., sum eru bulur í einhvørjum atlas, er ein rúgva av øðrum kortum um Føroyar, eitt nú við sjóvarfallinum, ístiðarlandslagnum, fuglabjörgum, áseyðatali, avfalli og vatnorku og plantusløgum. Tað er eisini ein ørgrynna av áhugaverdum evniskortum um viðurskifti í Føroyum og úti í heimi. Serliga tey føroysku evniskortini heftu vit okkum við. Her er t.d. kort við íbúgvahagtølum, sum fólkatáli og fólkasamanseting yvir tíð. Hetta er sera gott tilfar til skúlanæmingar at arbeiða við. Tey eru næstan avvand at brúka bókur, men hendan vænti eg fer at fanga tey, fáa tey høvi at nýta hana.

Málsliga linjan er greið

Í fororðinum ger útgevarin vart við, at Staðarnavnanevndin hevur góðkent føroysku staðarnøvnini og at Málráðið hevur vegleitt og givið ráð í mun til landanøvn og landa-

frøðilig fyrirbrigdi. Hetta er ein greið og skilagóð linja eftir mínum tykki. Tað ber ikki til, at hvør almennur stovnur og hvør Hanus og Janus hevur egnar meiningar í sambandi við slíkar útgávur, tí má tað haldast til eina almenna linju. Hetta forðar vónandi fyri, at nýggja atlasíð verður fyrri somu vanlagnu, sum tað 20 ára gamla atlasíð, sum nærum druknaði í málkjaki.

Eg vænti, at vit eisini fara at kjakast um mangt í nýggja atlasinum, eitt nú hvørt tað er rætt, at Ístanbul stavast við Í heldur enn I, sum flestu okkara eru von at brúka, at Nicosia kann stavast við C, tá Kanada má stavast við K og at Svalbarð skal hava ð og ikki d, sum tað hevur á Svalbardsvegnum í Havn. Men spurningurin eigur tá at vendast Málráðnum og Staðarnavnanevndini og nýtist ikki at verða størri partur av umrøðuni av hesum Atlasinum. Við tíðini fara vit vónandi at nærkast eini tjóðarsemju um starvseting, sum flestu kunnu góðtaka og venja seg við.

Okkurt kundi verið betri

Samlað er talan um eina sera snøgga og væl frágingna útgávu. Tað er tó altíð okkurt, sum kundi verið betri. Fyri meg eru í øllum førum tvey týðningarmikil viðurskifti, sum eg vildi ynskt vóru øðrvísi. Annað er stóddin á stavunum í navnskránni. Teir eru alt ov smáir. Eg klári ikki at lesa teir við vanligu brillum mínum. Við lesibrillum og góðum ljósi klári eg so dánt, men tað fari eg neyvan at tíma at fáast við, hvørja ferð eg skal sláa okkurt upp. Eg eri

Annika Sølvará

Tað er eisini ein ørgrynna av áhugaverdum evniskortum um viðurskifti í Føroyum og úti í heimi. Serliga tey føroysku evniskortini heftu vit okkum við. Her er t.d. kort við íbúgvahagtølum, sum fólkatáli og fólkasamanseting yvir tíð

ANNIKA SØLVARÁ

fullgreið um, at størri stavir merkja fleiri síður, 4-8 síður kanska, men tað hevði verið prísinn vert í mun til manglandi nyttuvirðið nú. Hitt er keypsprísurin, 475 kr. Tað er í so nógvir pengar, hóast útgávan er framúr. Eg havi skilt, at av tí at talan er um eitt atlas, sum í vøruskráum verður roknað sum eitt amboð, sum er mvg-skyldugt, og ikki ein bók, sum er mvg-undantikin, so skal landskassin hava nærum 100 kr. í mvg av hvørjari bók. Spell, at tað ikki bar til at sleppa undan slíkari formalistiskari bólking.

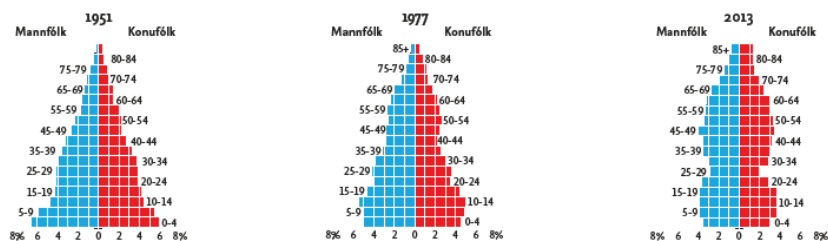
Útgáva til øll

Alt í alt haldi eg, at hendan útgávan er ein sannur fongur fyri bæði heim og skúla. Nýggja atlasíð eigur eftir mínum tykki at liggja undir hvørjum jólatræi jólaaftan, og allir skúlar áttu at bílagt fleiri eintøk, gjarna heil flokkssett, alt fyri eitt. Eitt gott ráð er at fara til bókadagarnar í Norðurlandahúsinum 22. og 23. november, tí har fæst Atlas til heim og skúla fyri serprís.

Hjá okkum fer nýggja atlasíð at standa á heiðursplássi saman við bókunum hjá Símun – altso Tey Byggja Land hjá J. Símun Hansen – um ikki tað fer at liggja frammi mesta av tíðini, og tað fellur ikki hvørjari útgávu í lut.

Føroyar íbúgvahagtøl 45

4 Íbúgválýsing fyri árin 1951, 1977 og 2013

Hvør hálur fjórtantur svarar til 1% av øllum fólkatálinum.

Føroyar íbúgvahagtøl 44

1 Mannfólk og konufólk í tali, aldursbýti og kynsbýti

